

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. E.**, zastoupeného JUDr. Lubošem Vosykou, advokátem se sídlem Moulíkova 5, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Prahu 10**, se sídlem Petrohradská 1486/6, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutím Finančního úřadu v Zábřehu č. 970001528 ze dne 25. 11. 1997, č. j. 98903/97/400920/0409, a č. 970001536 ze dne 25. 11. 1997, č. j. 98964/97/400920/0409, ve věci daně z příjmů fyzických osob, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 370/2007 - 5,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 370/2007 - 5, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), kterým tento soud postoupil věc vedenou u něj pod sp. zn. 9 Ca 370/2007 podle ust. § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), Krajskému soudu v Ostravě, a to z důvodu, že v projednávané věci vydalo rozhodnutí v posledním stupni Finanční ředitelství v Ostravě a k řízení je proto podle ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. místně příslušný Krajský soud v Ostravě.

Jako právní důvod kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel ve své kasační stížnosti, která je pojata velice nekoncepčně, z převážné části rekapituluje obsah napadeného usnesení městského soudu, a to nejenom prostřednictvím vlastních tvrzení, ale též za použití naskenovaných částí tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost je též proložena vybranými pasážemi původní žaloby a vybranými částmi kasační stížnosti, kterou stěžovatel podal proti usnesení městského soudu ze dne 31. 8. 2007, č. j. 9 Ca 165/2005 - 80, jímž byla odmítnuta žaloba stěžovatele proti dodatečnému platebnímu výměru č. 960004223 ze dne 3. 7. 1996, č. j. FÚ 9193/920/1996/Sj, vydanému Finančním úřadem v Zábřehu, na částku 67 211 Kč (tato věc je u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 9 Afs 49/2008). Stěžovatel namítá, že nebylo ve věci dosud jediné ústní jednání, kterým by soud v meritu žalobu posuzoval jinak než odmítnutím, resp. odsunutím jinému soudu. Stěžovatel dále namítá rozpor s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a dovozuje, že jeho podání překračuje trojnásobně povolený limit Mezinárodním soudem. V České republice *„je nevyřízených jen 0,5% všech žalob nad deset let. Problém stěžovatele je u soudu bez postupu ve věci víc jak tři roky, aby byl opět oddálen údajně z důvodu vhodnosti do Ostravy.“* Soud zřejmě dovozuje, že bude pro zástupce stěžovatele a stěžovatele samotného výhodněji vícekrát cestovat z Prahy do Ostravy a zpět, oproti jednání u soudu v Praze. S tímto názorem nelze dle stěžovatele souhlasit, neboť nejkratší čas k jednání z Prahy do Ostravy a zpět je nad časovým limitem 12-ti hodin, oproti 1 hodině cesty po Praze, nemluvě o ekonomické zátěži stěžovatele. Mají-li být právní účinky podání žaloby u soudu zachovány, identita spisu 9 Ca 370/2007 neodpovídá datu podání žaloby z roku 2004. Stěžovatel se dále domnívá, že ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. je nezbytné vykládat tak, že synonymem spojky „nebo“ je spojka „eventuelně“, a proto *„K věci je místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu který/eventuelně/ jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá soudní ochrany.“* Podle stěžovatele nelze uznat, aby *„jenom Krajský soud v Ostravě“* byl oprávněn zkoumat podmínky řízení a včasnost žaloby, neboť soud má zkoumat dle žalobního petitu, zda žalovaný svými platebními rozkazy a exekucemi, ze kterých vznikla žalobci značná finanční újma, činil/nečinil v souladu se zákonem. Dle ust. § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla, tj. Finanční úřad pro Prahu 10. Stěžovatel předpokládá, že *„žaloba nebyla dosud projednávána ve znění ust. § 74 s. ř. s., když při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, odpovídající dikci ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.“* S ohledem na výše uvedené proto stěžovatel navrhl zrušení usnesení městského soudu a vrácení věci tomuto soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Z obsahu spisu, který měl Nejvyšší správní soud k dispozici, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobou ze dne 10. 12. 2004, podanou u Obvodního soudu pro Prahu 10 dne 13. 12. 2004, v níž jako žalovaný je označen Finanční úřad pro Prahu 10, se stěžovatel domáhal přezkoumání: a) dodatečného platebního výměru č. 960004223 ze dne 3. 7. 1996, č. j. FÚ 9193/920/1996/Sj, vydaného Finančním úřadem v Zábřehu, na částku 67 211 Kč (dále též „dodatečný platební výměr“); b) platebního výměru č. 970001528 ze dne 25. 11. 1997, č. j. 98903/97/400920/0409, vydaného Finančním úřadem v Zábřehu, na daňové penále ve výši 14 601 Kč (dále též „platební výměr na penále č. 1“); a c) platebního výměru č. 970001536 ze dne 25. 11. 1997, č. j. 98964/97/400920/0409, vydaného Finančním úřadem v Zábřehu, na daňové penále ve výši 72 666 Kč (dále též „platební výměr na penále č. 2“).

Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 24. 3. 2005, č. j. 17 C 506/2004 - 11, byla předmětná věc dle ust. § 104b odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a ust. § 7 odst. 5 s. ř. s., ve znění platném pro projednávanou věc, postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu věcně příslušnému. Z důvodu vhodnosti pak městský soud postupem podle ust. § 39 odst. 2 s. ř. s. vyloučil usnesením ze dne 31. 8. 2007, č. j. 9 Ca 165/2005 - 80, které nabylo právní moci dne 21. 11. 2007, projednání žaloby proti platebním výměrům na penále č. 1 a č. 2 k samostatnému řízení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2007, č. j. 9 Ca 370/2007 - 5, byla věc vedená u tohoto soudu pod sp. zn. 9 Ca 370/2007 postoupena podle ust. § 7 odst. 6 s. ř. s. Krajskému soudu v Ostravě, a to z důvodu, že v projednávané věci vydalo rozhodnutí v posledním stupni Finanční ředitelství v Ostravě a k řízení je proto podle ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. místně příslušný Krajský soud v Ostravě.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle ust. § 7 odst. 6 s. ř. s. byl-li návrh ve věci správního soudnictví podán u soudu, který není věcně příslušný k jeho vyřízení, postoupí jej tento soud k vyřízení soudu věcně a místně příslušnému. Byla-li věc nesprávně postoupena Nejvyššímu správnímu soudu, vrátí ji Nejvyšší správní soud krajskému soudu, který ji postoupil, nebo ji postoupí krajskému soudu věcně a místně příslušnému.

Podle ust. § 7 odst. 7 s. ř. s. není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

V této věci považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést, že z obsahu

podané kasační stížnosti lze dovodit, že tato se z převážné části neopírá o důvod obsažený v ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jak uvádí stěžovatel, ale o důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelova zásadní stížná námitka se tedy týká jeho nesouhlasu s posouzením otázky postoupení věci vedené u městského soudu pod sp. zn. 9 Ca 370/2007 Krajskému soudu v Ostravě. V projednávané věci je proto nezbytné nejprve zodpovědět otázku, který krajský soud měl být v daném případě místně příslušným.

Podle ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.

Vzhledem ke skutečnosti, že s. ř. s. ani zvláštní zákon nestanoví pro řízení ve věcech daňových zvláštní pravidlo, je třeba odpověď na shora uvedenou otázku hledat v obecném pravidlu pro určení místní příslušnosti ve správním soudnictví, jež je zakotveno právě v citovaném ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. Tímto soudem je tedy krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni. Protože v souzené věci podal stěžovatel proti žalobou napadeným platebním výměrům na daňové penále č. 1 a č. 2 odvolání, která byla rozhodnutími Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 1. 9. 1998, č. j. 2800/4/110/98 a č. j. 2800/3/110/98, zamítnuta, měl být místně příslušným krajským soudem Krajský soud v Ostravě. Interpretace stěžovatele opírající se o jazykový výklad ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. je tedy v tomto směru lichá.

Ve vazbě na výše uvedené je však podle Nejvyššího správního soudu nezbytné též zvážit, zda by místní nepřislušnost městského soudu mohla být zhojena pomocí zásady *perpetuatio fori* (trvání místní příslušnosti).

Podle ust. § 105 odst. 1 o. s. ř., které je třeba v souladu s ust. § 64 s. ř. s. použít i ve správním soudnictví (s. ř. s. totiž vlastní úpravu zkoumání místní příslušnosti neobsahuje), totiž zvažuje místní příslušnost soud před tím, než začne jednat o věci samé, případně k námitce účastníka, je-li uplatněna při prvním úkonu, který účastníkovi přísluší. Jedná se právě o projev zásady *perpetuatio fori* (trvání místní příslušnosti), která vyjadřuje to, že se místní příslušnost jako podmínka řízení posuzuje podle okolností, které existují v den zahájení řízení, tj. v den podání žaloby u soudu, a trvá až do skončení řízení. V tomto směru se k aplikaci této zásady vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 12. 6. 2003, č. j. Nad 52/2003 - 28, publikovaném pod č. 27/2003 Sb. NSS, podle kterého „*zásada trvání místní příslušnosti soudu (perpetuatio fori) se jako obecná právní zásada užíje i ve správním soudnictví. Jejím užití nebrání skutečnost, že není výslovně vyjádřena v ustanoveních § 7 a § 129 a násl. s. ř. s.*“

Ačkoliv stěžovatel má jistě pravdu v tom, že časová dostupnost Krajského soudu v Ostravě je oproti dostupnosti Městského soudu v Praze, v jehož obvodu má stěžovatel bydliště, značně rozdílná, a ani ekonomická zátěž stěžovatele není bez významu, nemůže být toto kritérium jediným hlediskem pro ponechání místní příslušnosti městského soudu. V souzené věci je však nezbytné přihlídnout též ke konkrétním okolnostem posuzovaného případu a zdůraznit zejména skutečnost, že přestože městský soud nebyl od samého počátku, tj. od okamžiku právní moci usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 24. 3. 2005, č. j. 17 C 506/2004 - 11 (předmětné usnesení nabylo právní moci dne 6. 5. 2005), kterým byla věc postoupena městskému soudu jako věcně příslušnému soudu, soudem místně příslušným ve smyslu ust. § 7 odst. 2 s. ř. s., činil v této věci celou řadu úkonů. Těmito úkony nejenom, že dal stěžovateli najevo úmysl zabývat se podanou žalobou, ale zároveň měl v průběhu delšího časového úseku, kterým je bezpochyby doba od 6. 5. 2005 až do vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí, možnost se s projednávanou věcí důkladně seznámit a vytvořit si tak dostatečný základ pro vlastní rozhodnutí.

Městský soud především usnesením ze dne 16. 6. 2005, č. j. 9 Ca 165/2005 - 14, stěžovatele vyzval, aby ve smyslu ust. § 71 odst. 1 s. ř. s. doplnil náležitosti žaloby. Přípisem městského soudu ze dne 27. 7. 2005, č. j. 9 Ca 165/2005 - 17, byl stěžovatel jako účastník řízení poučen podle ust. § 8 odst. 1, 2 a 5, § 51 odst. 1 a § 35 odst. 7 s. ř. s. Usnesením ze dne 26. 9. 2005, č. j. 9 Ca 165/2005 - 25, městský soud rozhodl o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků tak, že toto osvobození mu nepřiznal. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel dne 24. 10. 2005 kasační stížnost, o které rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 5. 2007, č. j. 7 Afs 127/2006 - 71, tak, že napadené usnesení městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Poté, co v tomto novém řízení městský soud usnesením ze dne 11. 7. 2007, č. j. 9 Ca 165/2005 - 75, stěžovali přiznal osvobození od soudních poplatků, vydal dne 31. 8. 2007 usnesení č. j. 9 Ca 165/2005-80, kterým žalobu proti dodatečnému platebnímu výměru odmítl pro opožděnost a žalobu proti platebním výměrům na penále č. 1 a č. 2 vyloučil k samostatnému řízení. U městského soudu byla proto vyloučená žaloba podle ust. § 167 odst. 7 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění pozdějších předpisů, zapsána pod novou spisovou značkou, a to sp. zn. 9 Ca 370/2007, čímž je zodpovězena otázka stěžovatele, proč došlo ke změně identity spisu. Následně pak městský soud kasační stížností napadeným usnesením rozhodl o postoupení věci vedené u něj pod sp. zn. 9 Ca 370/2007 Krajskému soudu v Ostravě.

V této souvislosti není zcela bez významu ani to, že městský soud postoupil věc vedenou u něj pod sp. zn. 9 Ca 370/2007 Krajskému soudu v Ostravě podle ust. § 7 odst. 6 s. ř. s., když toto postoupení mělo být provedeno podle ust. § 7 odst. 7 s. ř. s., neboť městský soud byl na rozdíl od znění ust. § 7 odst. 6 s. ř. s. věcně

příslušným soudem, nikoliv však již místně příslušným soudem ve smyslu ust. § 7 odst. 7 s. ř. s.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že i přesto, že místně příslušným soudem měl být Krajský soud v Ostravě, za situace, kdy stěžovatelova žaloba byla postoupena Městskému soudu v Praze, tento se neshledal být místně nepřísušným, činil ve věci shora vymezené úkony a stěžovatel ani žalovaný neuplatnili v průběhu řízení před tímto soudem námitku nepřísušnosti, byla tato vada zhojena uplatněním zásady *perpetuatio fori*. Za tohoto stavu zde nebyl důvod pro postoupení věci Krajskému soudu v Ostravě, a proto Nejvyšší správní soud shledal tuto stížní námitku důvodnou a městský soud je povinen se v dalším řízení zabývat podanou žalobou stěžovatele.

Pokud jde o stěžovatelovu námitku, že v souzené věci nebylo dosud jediné ústní jednání, kterým by soud v meritu žalobu posuzoval jinak než odmítnutím, je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 2 Afs 86/2005 - 55, www.nssoud.cz, nezbytné připomenout, že jednání soudu je určeno k projednání a rozhodnutí věci samé (ust. § 49 odst. 1, § 51 odst. 1 ve vazbě na § 53 odst. 1 s. ř. s.). Usnesení městského soudu, kterým byla odmítnuta žaloba z procesních důvodů, jakož i usnesení, kterým byla věc postoupena místně příslušnému krajskému soudu, vydané bez jednání, proto nelze z tohoto důvodu považovat za nezákonné, jelikož smyslem jednání před soudem je především dokazování. Tento smysl však zjevně nemůže být naplněn tam, kde podaný návrh procesně neobstojí a soud jej odmítne pro chybějící podmínky řízení.

Vytýká-li stěžovatel městskému soudu, že věc je u něj řešena bez postupu víc jak tři roky, je třeba uvést, že délka řízení se jeví vzhledem k nikoli přílišné složitosti případu nepřiměřená, nicméně takovouto stěžovatelovu námitku nelze podřadit pod žádný z kasačních důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. Takovou námitku pak není možné ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. hodnotit jinak než jako nepřípustnou a Nejvyšší správní soud tak není nadán pravomocí se jí zabývat.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Proto dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení městského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu současně vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem dle ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (ust. § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu